

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
“ПАРАДИГМА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НА ЗЛАМІ ТИСЯЧОЛІТЬ”**

30 жовтня 2007 року в Києві відбулася Міжнародна науково-практична конференція “**Парадигма соціальної політики України на зламі тисячоліть**”, організована Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України, Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана МОН України та Державним комітетом статистики України.

Конференція була присвячена обговоренню сучасних проблем соціальної політики, обміну результатами наукових досліджень і практичним досвідом з питань соціальної політики.

У роботі конференції взяли участь Міністр праці та соціальної політики України **Михайло Папієв**, заступник голови Державного комітету статистики України **Наталія Власенко**, заступник завідувача секретаріату Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та праці **Елла Ковжарова**, провідні вчені України та Білорусі, викладачі вищих навчальних закладів, загалом понад 100 учасників.

З привітанням до учасників конференції звернувся ректор Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, академік АПН України **Анатолій Павленко**.

Доповідь Міністра праці та соціальної політики України, кандидата економічних наук **Михайла Папієва** була присвячена проблемам політики доходів населення у контексті соціальних змін. Він спинився на розгляді сучасних проблем щодо необхідності проведення активної політики зайнятості, удосконалення системи соціального страхування з метою забезпечення достойного рівня життя громадян. Міністр підкреслив, що політика доходів є провідним і пріоритетним напрямом розвитку соціальної сфери, а головним акцентом цієї політики є, перш за все, забезпечення належної оплати праці – однієї з основних економічних категорій, яка поєднує інтереси працівників, підприємств і держави.

Директор Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, член-кореспондент НАН України **Елла Лібанова** у своїй доповіді “**Стратегічні пріоритети соціальної політики України**” акцентувала увагу на кардинальній зміні поглядів щодо ролі та місця людини на сучасному етапі розвитку цивілізації та основних проблемах, наявних в Україні у даному контексті. Вона підкреслила, що швидке економічне зростання України можливе лише за умови переходу на європейську модель конкурентоспроможності, що повинно стати одним з основних пріоритетів українського уряду.

У доповіді заступника голови Державного комітету статистики України **Наталії Власенко** “**Моніторинг соціальних перетворень**” наголошувалось на ролі, функціях та необхідності і важливості проведення всебічного моніторингу результатів здійснення соціальної політики, а також було окреслено проблеми, вирі-

шення яких стане передумовою формування та реалізації національної соціальної політики на основі її комплексності та координованості, відповідного ресурсного забезпечення, його концентрації на реалізації найбільш нагальних соціально-демографічних завдань.

Доктор економічних наук, професор, проректор Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана **Анатолій Колот** у доповіді **“Генезис соціальної політики в умовах глобалізації та лібералізації економічних відносин”** на основі порівняння ряду специфічних показників розвинутих країн, звернув увагу на проблеми, що існують в Україні у даному контексті, та на необхідність удосконалення соціальної політики при їх вирішенні.

Кандидат економічних наук, провідний науковий співробітник Інституту регіональних досліджень НАН України **Уляна Садова** у доповіді **“До питання методичного забезпечення оцінки регіональної соціальної політики в Україні”** окреслила наявні проблеми у сфері регіональної соціальної політики, основною з яких є відсутність чіткості щодо самої ідеології добробуту, яка визначає стратегію й тактику соціальних реформ. А також обґрунтувала необхідність розробки концепції регіональної соціальної політики та інструментарію її реалізації.

Доповідь доктора економічних наук, професора Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка **Олени Грішної** **“Освітня політика в умовах демографічної кризи та глобалізаційних змін”** була присвячена проблемам якості, доступності та раціональності організації системи освіти в Україні. Акцентувалась увага на необхідності розробки та реалізації такої концепції соціальної політики, однією з основних складових якої має бути освітня політика.

Доктор економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу Інституту економіки промисловості НАН України **Олена Мартякова** у доповіді **“Інвестиційні механізми взаємодії державних, громадських та ринкових структур на ринку соціальних послуг”** окреслила проблеми економічного механізму регулювання інноваційного розвитку соціального сектору та інструментів взаємодії структур різних рівнів на ринку соціальних послуг, наголосила на необхідності інноваційно-активного сценарію розвитку економіки України.

Доктор економічних наук, професор Кіровоградського національного технічного університету **Марина Семикіна** у доповіді **“Соціальні пріоритети на регіональному ринку і механізми їх реалізації”** зосередила увагу на проблемних аспектах чинників впливу на формування й реалізацію пріоритетних соціальних потреб працівників на ринку праці та шляхах їх вирішення з метою становлення соціально орієнтованого ринку праці в Україні.

Кандидат економічних наук, доцент Донецького Інституту економіки промисловості НАН України **Лариса Шамільова** у своїй доповіді спинилась на проблемах визначення та інтегральної оцінки соціальних ризиків у регіонах України з метою вибору пріоритетних напрямів здійснення соціальної політики України.

Обговорення основних проблем людського розвитку було продовжено в межах роботи шести секцій конференції.

Перша секція **“Методологія розроблення та оцінки соціальної політики”** зосередила свою роботу на обговоренні теоретичних аспектів формування та реалізації соціальної політики у тому числі і на регіональному рівні. У центрі уваги її

учасників були сучасні проблеми соціальної політики та роль держави щодо форм та методів її реалізації. Методології розроблення та оцінки соціальної політики були присвячені доповіді з питань інформаційного забезпечення, методологічних проблем формування та використання отриманих результатів, оцінки соціальної політики України на основі ІРЛП, а також парадигмальних змін у ролі держави як основного суб'єкта соціальної політики. Органічним продовженням дискусії стала доповідь щодо соціальної політики України в контексті реалізації потреб безпеки.

Друга секція *“Демографічні аспекти формування соціальної політики”* була присвячена найактуальнішим демографічним проблемам соціальної політики. Кандидат економічних наук, провідний науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Олена Палій у своїй доповіді розглянула особливості демографічної ситуації у країнах Центральної та Східної Європи. Доцент Білоруського торгово-економічного університету споживчої кооперації Анатолій Злотніков присвятив свою доповідь взаємозв'язку демографічних процесів та економіки знань у Республіці Білорусь. Учасники секції також розглянули нинішні демографічні зміни як фактор ризику українського суспільства.

На засіданні третьої секції *“Політика зайнятості та ринку праці у контексті соціальних змін”* обговорено ключові проблеми ринку праці в Україні. Кандидат економічних наук, провідний науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Ірина Новак презентувала доповідь *“Соціальний пакет як інструмент підвищення заробітної плати”*. Продовженням теми щодо політики зайнятості та ринку праці у контексті соціальних змін стало обговорення доповіді кандидата економічних наук, завідувача кафедри Полтавського університету споживчої кооперації Тетяни Костишиної *“Механізм формування конкурентоспроможності в оплаті праці як складова соціальних пріоритетів споживчої кооперації України”*.

Упродовж роботи четвертої секції *“Освітня політика в умовах інноваційного розвитку та глобалізаційних змін”* доповідачі розглянули проблемні питання освітньої політики. Доктор технічних наук, професор, старший науковий співробітник, завідувач відділу Білоруського торгово-економічного університету споживчої кооперації Валентина Сицко у своїй доповіді розглянула проблемні аспекти удосконалення підготовки спеціалістів у галузі управління персоналом. Учасники секції продовжили дискусію щодо проблем оцінки якості освіти, навчання іноземних студентів в Україні та питань зайнятості у інноваційно-перспективних галузях економіки України.

Учасники п'ятої секції *“Здоров'я нації у парадигмі соціальної політики України”* присвятили її засідання обговоренню такого важливого напрямку соціальної політики, як охорона здоров'я. Кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Наталя Левчук спинилася у своїй доповіді на проблемних аспектах політики у сфері охорони здоров'я населення України. Органічним продовженням дискусії стала доповідь молодшого експерта Аналітичного центру *“Бюро економічних і соціальних технологій”* Тамари Подвисоцької *“Моделювання*

індексу суспільного здоров'я, емпіричний аналіз і застосування в прогнозуванні соціально економічних показників". Учасники секції обговорювали також прикладні проблеми передчасної смертності від хвороб системи кровообігу, вроджених вад розвитку, вимірювання показників здоров'я населення України на регіональному рівні.

Шоста секція "**Фінансування соціальної політики**" зосередила свою увагу на проблемах економічної ролі держави в контексті фінансового забезпечення соціального розвитку України, питаннях функціонування системи соціального захисту працездатного населення як інституційної складової соціальної політики, шляхах підвищення ефективності договірного регулювання колективних трудових відносин для забезпечення інвестування людського розвитку, реалізації гарантій соціального захисту учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

За результатами обговорення найбільш актуальних питань соціальної політики України учасники Міжнародної науково-практичної конференції "Парадигма соціальної політики України на зламі тисячоліть" прийняли рекомендації, адресовані Кабінету Міністрів України. Вони наголосили, що Українській державі потрібні систематичні глибокі дослідження соціально-економічних, демографічних проблем, науково обґрунтовані комплексні соціально-демографічні прогнози, регулярне проведення вибіркового соціологічних досліджень та статистичних обстежень у міжпереписні періоди, їх аналіз та оприлюднення результатів.

Зазначені роботи у тісній співпраці з центральними органами державної виконавчої влади, передовсім Державним комітетом статистики України, регулярно здійснює спеціалізована структура Національної академії наук України — Інститут демографії та соціальних досліджень. Результатом таких розробок є створення не тільки ґрунтовної теоретичної та аналітико-інформаційної бази, а й фундаменту ефективної державної соціальної політики, спрямованої на досягнення національних пріоритетів третього тисячоліття. Обговорення найважливіх, перспективних результатів наукових досліджень і прогнозів необхідно здійснювати на щорічних національних конференціях із залученням науковців, представників Уряду України та усіх зацікавлених сторін.

В.В. ЧЕРНІЧЕНКО,
кандидат економічних наук,
Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України